

POLITIE EN JUSTITIE

Sinds de goedkeuring van de wet van 28 november 2000 betreffende de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen¹ is de praktijk van VGV strafbaar in België (zie art. 409 Sw.²). De wetgever heeft bovendien een verhoogde bescherming voorzien in geval van overtreding van artikel 409 Sw.:

- de verjaringstermijn voor de strafvordering voor VGV op een minderjarige bedraagt 15 jaar in plaats van 10 jaar (art. 21, 2° V.T.Sv.) en deze termijn begint pas te lopen vanaf de dag waarop het slachtoffer 18 jaar wordt (art. 21bis Sv.);
- het extraterritorialiteitsbeginsel wordt toegepast indien de feiten gepleegd zijn op een minderjarige buiten het Belgische grondgebied en de dader in België gevonden wordt (art. 10ter, 2° en 12 V.T. Sv.);
- een ruime definitie van de dader van het misdrijf van VGV ('hij die de praktijk uitvoert, vergemakkelijkt of bevordert (...)');
- ook de aanzet tot de praktijk (sinds 2014) en de poging tot VGV zijn strafbaar;
- de mogelijkheid om het beroepsgeheim op te heffen in geval van een inbreuk op artikel 409 (art. 458bis Sw.).

Omwille van de kwetsbaarheid van de potentiële slachtoffers en rekening houdend met de specifieke kenmerken van deze vorm van geweld (taboe-onderwerp, familiale trouw, moeilijkheden gelinkt aan de communicatie, moeilijkheden om tussen te komen in een 'traditionele praktijk', een vorm van gericht geweld, enz.), moeten de politiediensten, het parket en de magistraten een globale aanpak nastreven. Deze aanpak zou niet louter repressief mogen zijn, maar zou ook een preventieve en curatieve dimensie moeten hebben, hetgeen samenwerking en verhoogde bescherming toelaat.

INHOUD

- De politiediensten
- Parket

- Familie- en jeugdrechtbank
- Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg

DE POLITIEDIENSTEN

VGV is een misdrijf waarvoor zelden een klacht wordt ingediend (taboepraktijk, familiale trouw). Om het onderzoek te vergemakkelijken of om feiten te verzamelen, worden de politieagenten best gesensibiliseerd over de problematiek zodat ze aangepaste methoden en hulpmiddelen kennen.

De eerste uitdaging voor de politie en de wijkagenten (eerste lijn) bestaat uit het opsporen van indicatieve signalen van een risico of het bestaan van VGV om preventieve acties bij de families te kunnen voeren. Indien nodig kunnen ze beroep doen op de organisaties INTACT en GAMS (hulp inroepen van een co-bemiddelaar, juridisch advies opvragen).

De politieambtenaar kan met verschillende situaties geconfronteerd worden. Ofwel kan men te maken krijgen met een risico op schending van het [artikel 409 Sw.](#), ofwel kan men het vermoeden hebben dat de inbreuk al gepleegd is. Indien de politieambtenaar in de uitoefening van zijn functie vaststelt dat een meisje/vrouw VGV ondergaan heeft (in België of in het buitenland), heeft hij de verplichting om deze feiten kenbaar te maken bij de Procureur des Konings ([art. 29, §1 Sv.](#)).

✓ **Tips voor de politieambtenaren indien een meisje (of één van haar ouders of naasten) of een vrouw een klacht wil neerleggen op basis van artikel 409 van het strafwetboek of indien ze een onderzoek moeten voeren:**

- **Aangepaste omstandigheden voorzien om de persoon die klacht wil neerleggen te ontvangen**, aangepast aan de leeftijd van het slachtoffer en het taboe karakter van de praktijk (beschikbaar zijn, een apart lokaal, agent die gesensibiliseerd is over de problematiek, toepassing van de art. 91bis e.v. Sv., ...);
- **Een tolk** voorzien (art. 47bis §1,5° Sv.), liefst van het vrouwelijk geslacht en gesensibiliseerd over de problematiek in het geval de aanklaagster zich niet of moeilijk in het Nederlands kan uitdrukken (GAMS heeft tolken gesensibiliseerd over de problematiek van VGV);

- Probeer om tijdens de verklaring met behulp van een referentie-ambtenaar **zoveel mogelijk informatie te bekomen over:**

- De identiteit van de verschillende (mede)daders en medeplichtigen en getuigen (in België of in het buitenland);
- De herkomst van de familie (etniciteit, regio), informatie over de al dan niet besnijdenis van de zussen en de moeder van de aanklaagster. Dit zijn de risico-indicatoren die opgenomen zijn in het drieluik van de preventiekit³ om professionals te helpen bij de beoordeling van een risico op VGV of al uitgevoerde VGV;
- Ondervraag de familieleden over hun standpunt/mening over deze praktijk, over hun kennis over het strafrechtelijk verbod in België en over de gevaren van VGV voor de gezondheid van de meisjes en vrouwen (zie de handleiding om een gesprek te voeren met de meisjes en hun familie in de preventiekit VGV);
- Informeer je over de naasten of leden van de bredere gemeenschap die eventuele druk op de familie uitoefenen om hun dochters te laten besnijden.

- **Stel** in de mate van het mogelijke **een dossier samen met nuttige stukken** (vliegtuigtickets in geval van vertrek naar het buitenland, medische attest(en) over al dan niet besnijdenis van de dochters van de familie en de moeder, gegevens van de familie en de school indien de persoon minderjarig is, vertrouwenspersoon, getuigen, enz.);
- **Nodig het slachtoffer uit om te laten vaststellen** door een arts of een gespecialiseerd centrum (zoals CeMAViE of de Vrouwenkliniek in het Universitair Ziekenhuis in Gent) dat de aanklaagster besneden of intact is;
- **Verwijs de persoon door** naar INTACT, eventueel in samenwerking met een referentiepolitieambtenaar betreffende VGV om het slachtoffer te begeleiden in het vervolg van de procedure;
- Breng de **dienst Coördinatie Slachtofferbejegening op de hoogte** in geval van minderjarige slachtoffers van mishandeling, indien de familie een gevaar vormt voor de fysieke integriteit van het meisje;
- **Informeer de Procureur des Konings** na het opstellen van een proces-verbaal.

✓ **Tips voor het opstellen van een PV in geval van een inbreuk op artikel 409 van het strafwetboek:**

- Geef **het verwijzingsnummer voor inbreuk 43 (K)** weer voor genitale verminking;
- Geef **'poging (of risico)** tot verminking van genitale organen van een persoon van het vrouwelijk geslacht' weer **in geval van vrees/dreiging van VGV**;
- Stuur het originele PV naar de Procureur des Konings (voor de vervolging van het misdrijf indien de dader meerderjarig is) en stuur een kopie naar het jeugdparket voor beschermende maatregelen indien het slachtoffer minderjarig is of indien er minderjarige zussen beschermd moeten worden.

GOEDE PRAKTIJK:

- ✓ De politiezone Brussel Noord heeft de organisaties GAMS en INTACT uitgenodigd voor meerdere sensibilisatievoormiddagen georganiseerd door de groep bruno@ttitude die zich bezig houdt met diversiteit in het algemeen of met de dienst slachtofferbejegening in de zone.
- ✓ In de provincie Antwerpen (CO3) is een overlegstructuur opgezet om de situaties van intra-familiaal geweld aan te pakken. CO3 staat voor cliëntcentrale organisatie met drie partners: politie en justitie, de hulpverlenings- en zorgsector en de lokale besturen. Het doel is het stoppen van intrafamiliaal geweld, het voorkomen van herhaling en het vergroten van de beschermende factoren in cliëntsystemen in arrondissement Antwerpen. Dit gebeurt concreet door het uitwerken van een geïntegreerde ketenaanpak en de koppeling tussen het strafrechtelijk traject en het zorg traject, waarbij het gezinssysteem centraal staat.

🔗 Voor meer informatie ivm de implementatie van artikel 409 van de Strafwet in België: zie het onderzoek van Maryse ALIE, «*Les mutilations génitales féminines: de l'incrimination aux poursuites. Etat des lieux en Belgique et regards européens*»⁴ enkel beschikbaar in het Frans.

PARKET

De handelingen die het parket kan uitvoeren betreffende VGV zijn divers. Het parket speelt een belangrijke rol in de doorverwijzing van de zaken. Er kunnen beschermings- en burgerrechtelijke maatregelen genomen worden om een meisje dat aan een ernstig risico op VGV blootgesteld wordt, te beschermen.

Langs één kant kan het jeugdparket tussenkomen om een minderjarige in gevaar te beschermen en om een einde te maken aan een al uitgevoerde mishandeling.

Langs de andere kant vereist het volwassen parket de toepassing van de strafwet om een overtreding van artikel 409 Sw. te kunnen bestraffen.

Het zou nuttig zijn om in elk parket een referentiemagistraat aan te duiden voor de problematiek rond VGV. Deze kan ondersteuning/hulp aanbieden aan de andere magistraten.

✓ In geval van een vermoeden van poging tot of uitgevoerde VGV, kan het parket (bij voorkeur een referentiemagistraat) overgaan tot het onderzoek van bepaalde elementen en volgende stappen ondernemen:

- **Geef het dossier de code 43K:** de feiten van vrouwelijke genitale verminking dienen in het gerechtelijk systeem te worden geregistreerd onder tenlasteleggingscode 43K (art. 409 Sw.);
- **Herinner de dader eraan om het wettelijk kader** te respecteren;
- **Open een dossier** om alle bijkomende elementen te verzamelen of om de overtreding te bewijzen. Indien het nuttig is een lichamelijk onderzoek te doen, een maatregel die exclusief tot de bevoegdheid van de onderzoeksrechter behoort, kan dit via mini-instructie gevraagd worden (art. 90 bis Sv.);
- **Maak de zaak aanhangig bij een onderzoeksrechter** indien nodig, om een huiszoeking te verrichten, **het medisch dossier op te vragen** van het vermeende slachtoffer en de zussen/moeder; de briefwisseling te onderscheppen, de bank- en informaticagegevens te onderzoeken, **een wetsdokter** aan te stellen om een medisch onderzoek van de meisjes uit te voeren (de dokter moet voldoende kennis hebben van VGV);
- **Verwijs de slachtoffers door naar specifieke hulpdiensten** om het slachtoffer (en haar naasten) specifieke informatie en steun te geven gedurende het onderzoek en de strafuitvoering (zie de lijst van de dichtstbijzijnde Diensten voor Slachtofferhulp die online beschikbaar is via: http://www.belgium.be/nl/justitie/slachtoffer/slachtofferhulp/centra_voor_slachtofferhulp);
- **Herevalueer de situatie na enkele maanden**, bijvoorbeeld door de familie op regelmatige tijdstippen gedurende een bepaalde periode uit te nodigen (rekening houdend met het gericht karakter van deze vorm van mishandeling).

✓ De Procureur des Konings (bij voorkeur met ondersteuning van een referentiemagistraat) heeft, afhankelijk van de elementen van het dossier, de volgende mogelijkheden, bij een vermoeden van poging tot of uitgevoerde VGV:

• **Preventieve maatregelen nemen:**

- De betrokken familie **aan de wet herinneren**.
- **Een Schengensignalement uitvaardigen:**
 - Bij vermoeden van een risico op genitale verminking naar aanleiding van het vertrek naar het buitenland. De ouders of diegenen die betrokken zouden kunnen zijn bij het plegen van deze inbreuk kunnen geseind worden. Het parket kan een ANG-signalement uitvaardigen (art. 36 van Besluit 2007/533/JAI van de Raad van 12 juni 2007 (SIS II). Een interpol signalement is ook mogelijk in dit geval. Het zijn echter enkel de mogelijke auteurs of co-auteurs die geseind worden in dit geval.
 - Indien een minderjarige verdwenen is waarvan men vreest dat ze besneden zou kunnen worden in het buitenland, kan een Schengen signalement gebeuren, in toepassing van art. 32 van het Besluit 2007/533/JAI. Dit enkel indien het kind als vermist wordt beschouwd. Een interpol signalement is ook mogelijk in dit geval, maar dit is geen preventief signalement.
 - Dezelfde regels gelden bij parentale ontvoeringen: er kan een Schengen signalement en een Interpol signalement worden gedaan, zowel van de ouder als van het kind.
 - In het geval er een ernstig risico op VGV van een minderjarige in het buitenland is vastgesteld, heeft de parketmagistraat die bevoegd is om het meisje te beschermen er alle baat bij om burgerrechtelijke en beschermingsmaatregelen te nemen.

• **Burgerrechtelijke maatregelen bevelen** (art.138 Ger.W.):⁵

In geval van dringendheid kan de parketmagistraat:

De zaak aanhangig maken bij de familierechtbank, conform **artikel 387bis B.W.**⁶ om elke mogelijke maatregel met betrekking tot het ouderlijk gezag te kunnen nemen.

De familierechter heeft in dit verband de mogelijkheid om:

- een verbod om het grondgebied te verlaten te nemen in hoofde van het kind om elke poging tot VGV in het buitenland te vermijden;
- de voorlopige weigering van afgifte of intrekking van een paspoort of identiteitsdocument van de minderjarige te bevelen. Enkel de identiteitsdocumenten van jongeren onder de 15 jaar en de paspoorten van minderjarigen kunnen dus ingetrokken worden (zie KB van 25 maart 2003⁷ dat het verplicht bij zich houden van identiteitsdocumenten van kinderen boven de 15 jaar voorziet).

N.B. : Volgens de rechtsleer⁸ hebben deze beperkingen betrekking op het meisje en in subsidiaire orde op de ouder(s) om een beperking van het vrij verkeer van personen te bepalen.

In geval van absolute noodzakelijkheid, indien het vertrek binnen de twee dagen plaatsvindt, heeft de Procureur des Konings de mogelijkheid om:

De zaak aanhangig te maken bij de voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg op basis van artikel 584 Ger.W. om maatregelen ter bescherming van een meisje in gevaar van besnijdenis te nemen. Deze alternatieven voor plaatsing kunnen in kort geding worden opgelegd: het kind dat blootgesteld wordt aan een ernstig gevaar verbieden om het grondgebied te verlaten, de uitvoering van een medisch onderzoek voor en na de reis eisen, enz.

• **Beschermingsmaatregelen bevelen :**

Bij gebrek aan dringendheid:

- Bij een verontrustende situatie de opdracht geven aan de politie om de minderjarige en zijn gezin door te verwijzen naar de 'rechtstreeks toegankelijke hulpverlening'. Dit zijn jeugdhulpverleningsdiensten zoals het CLB, Kind en Gezin, het Jongeren Advies Centrum of het CAW. Het parket zal dit ook opvolgen. Die jeugdhulp zal alles in het werk stellen om de probleemsituatie op te lossen.

- Indien het nodig is zal de 'rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp' de minderjarige doorverwijzen naar de 'niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp'. Dit zijn de gemandateerde voorzieningen (Ondersteuningscentrum

Jeugdzorg (OCJ) of Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK)) die het gevaar, de mogelijkheid tot vrijwillige maatregelen en een opvolging met de ouders evalueert. De ouders moeten samenwerken en garanties voor bescherming tegen VGV van hun dochter(s) aanbrengen. Indien niet, kunnen deze voorzieningen de situatie aanmelden bij het Parket. Deze zal:

- De zaak aanhangig maken bij de jeugdrechter op basis van het Decreet Integrale Jeugdhulp van 12 juli 2013 en de Brusselse ordonnantie van 29 april inzake hulpverlening aan jongeren⁹ indien het OCJ of het VK tot de vaststelling komt dat de vrijwillige hulpverlening niet lukt terwijl de gezondheid of de veiligheid van de jongere actueel en ernstig aangetast wordt;
- De jeugdrechtbank zal op vordering van het parket de situatie onderzoeken van jongeren die zich in een verontrustende opvoedings- of leefsituatie bevinden. Ook worden er dertien maatregelen (art. 48 Decreet Integrale Jeugdhulp en art. 10 Brusselse Ordonnantie) opgesomd die door de jeugdrechter kunnen bevolen worden. De hulpverlening wordt in dit geval opgelegd als de ouders het daar niet mee eens zijn. De sociale dienst van de jeugdrechtbank helpt de rechter met het uitvoeren van zijn beslissing.

In geval van dringende noodzakelijkheid:

- De zaak aanhangig maken bij de jeugdrechter met het oog op de plaatsing van een minderjarige op basis van de artikelen 48 van het decreet Integrale Jeugdhulp en 10 van de Brusselse ordonnantie. Plaatsing is zeker niet de meest aangepaste maatregel om een meisje te beschermen tegen VGV. Deze optie moet enkel als laatste redmiddel beschouwd worden indien geen enkele andere maatregel de minderjarige kan beschermen.
- **Het dossier doorsturen naar de correctionele rechtbank**
 - Wanneer de elementen van het dossier wezenlijk zijn voor de inbreuk vastgelegd in artikel 409 Sw, kan de Procureur des Konings de zaak aanhangig maken bij de correctionele rechtbank;
 - Indien het parket het noodzakelijk acht, kan het een strafrechtelijk onderzoek starten na kennis te hebben genomen van de feiten;
 - De daders van de inbreuk kunnen zowel de ouders zijn die de VGV hebben georganiseerd of aangemoedigd hebben als een geneesheer die de VGV heeft toegepast op een patiënte. Het Openbaar Ministerie, zal afhankelijk van de omstandigheden, een oordeel vellen over de meest geschikte te vorderen straf.

GOEDE PRAKTIJK :

- ✓ In het kader van de uitwerking van een strafrechtelijk beleid omtrent eerge relateerd geweld, ontwikkelt het College van Procureurs-generaal een omzendbrief (2016). Het doel hiervan is vooral om richtlijnen rond dit onderwerp te geven aan politie en parket. Er werd beslist de problematiek VGV op te nemen in deze omzendbrief.

FAMILIE- EN JEUGDRECHTBANK

In een familiale omgeving die als 'risicovol' voor de gezondheid en de veiligheid van het kind beoordeeld wordt, kan de familie- en jeugdrechtbank verschillende maatregelen nemen afhankelijk van de graad van dringendheid en de aard (protectioneel of burgerrechtelijk) van de te nemen maatregelen om de minderjarigen te beschermen tegen VGV.

✓ Maatregelen in burgerlijke zaken (familie-rechter):

- **Op initiatief van (één van) de ouders** indien ze onderling geen akkoord bereiken over belangrijke beslissingen betreffende de gezondheid, de huisvesting van het kind, (...), voorziet artikel 374 burgerlijk wetboek dat de zaak aanhangig kan gemaakt worden bij de familierechtbank die:

- **De exclusieve uitoefening van het ouderlijk gezag aan één van de ouders kan laten (...).**

De rechter kan, na een poging om de partijen te verzoenen, bijvoorbeeld tussenkomen op vraag van de ouder die gekant is tegen de wil van de andere ouder om hun kind te laten besnijden. Een dergelijke maatregel met betrekking tot het ouderlijk gezag zou kunnen verhinderen dat het kind besneden wordt bij vertrek naar een land met risico op VGV of naar een ander EU- land.

- **In dringendheid, op vraag van de vader, moeder, één van de twee ouders of de Procureur des Konings** kan in het belang van het kind **elke bepaling met betrekking tot het ouderlijk gezag bevolen of aangepast worden** (art. 387bis BW).

De familierechtbank die aanhangig gemaakt werd op basis van art. 387bis BW, heeft de mogelijkheid om in kort geding:

- Een **verbod** uitvaardigen **om het grondgebied te verlaten** in hoofde van het kind om elke inbreuk tegen VGV in het buitenland te vermijden;

Het bewijs van een ernstig risico op besnijdenis is moeilijk te leveren. Het feit dat een ouder afkomstig is van een regio of etniciteit waar de prevalentie van besneden vrouwen hoog is, volstaat niet om een dergelijke beperking te rechtvaardigen indien er geen andere alarmerende signalen zijn die gerechtvaardigd worden door de familiale context of door andere bewijzen zoals brieven, e-mails, ernstige getuigenissen, enz.

- Tijdelijk het bevel geven tot **weigering van afgifte of intrekking van het paspoort of het identiteitsdocument van de minderjarige**¹¹. Enkel de identiteitsdocumenten van jongeren onder de 15 jaar en de paspoorten van minderjarigen kunnen ingetrokken worden (KB van 25 maart 2003 dat het verplicht bij zich houden van identiteitsdocumenten van kinderen boven de 15 jaar voorziet). Enkel de afgifte van documenten aan een neutrale instantie is mogelijk (rechter, politie, enz.).

N.B. : Om het vrij verkeer van personen niet te beperken, hebben deze beperkingen betrekking op het kind en in subsidiaire orde op (één van) de ouders.

✓ Beschermingsmaatregelen (jeugdrecht)

De jeugdrechter heeft, na een uitspraak te hebben gedaan over het bestaan van een ernstig en actueel gevaar (indien het risico op VGV voor de minderjarige reëel en aanhoudend is), de mogelijkheid om volgende maatregelen te nemen (zie art. 48 en volgende van het Decreet¹¹ en art. 8 tot 10 van de Brusselse Ordonnantie¹²):

- **Opvoedkundige opvolging** (opvolging in familie door de sociale dienst van de familie-rechtbank, ...) om sensibiliserend te kunnen werken met de ouders op lange termijn. Er zou een dienst voor interculturele bemiddeling of een dienst gespecialiseerd in VGV kunnen aangesteld worden;
- **Eén of meerdere medische onderzoeken van het kind** voor (en na) een verblijf in het buitenland met afgifte van een medisch attest dat de al dan niet genitale verminking van de meisjes attesteert. Een dergelijke controle zou kunnen bestaan uit **een regelmatige medische opvolging** om de integriteit van het kind na te gaan door een medische dienst van K&G, CLB, een pediater of een medisch referentiecentrum (zoals CeMAVie in UMW Sint-Pieter);
- **Een tijdelijke woning** buiten de familiale omgeving, bij een vertrouwenspersoon;
- **In geval van dringende noodzakelijkheid** kan de jeugdrechter op basis van artikel 48 van het decreet Integrale Jeugdhulp of artikel 9 van de Brusselse ordonnantie enkel de volgende maatregel nemen:
 - **Het kind dat in gevaar is plaatsen** voor een periode van 30 dagen, éénmaal verlengbaar, in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (art. 12 Brusselse Ordonnantie). In Vlaanderen is dit een periode van drie maanden voor de minderjarigen ouder dan 14 jaar (art. 48, 10° van het Decreet). De minderjarige die jonger is dan 14 jaar zal aan een pleegfamilie toevertrouwd worden;
 - Plaatsing is niet altijd de meest aangepaste maatregel om een meisje te beschermen tegen VGV, bijvoorbeeld in het geval van een dreiging van besnijdenis in geval van terugkeer naar het land van herkomst. Deze optie moet enkel als laatste redmiddel beschouwd worden indien geen enkele andere maatregel de minderjarige kan beschermen.

VOORZITTER VAN DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG

Indien de zaak onder de bevoegdheid van de familierechtbank valt, is het enkel in geval van absolute noodzakelijkheid dat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg alternatieven voor een plaatsing als maatregel kan nemen (art. 584 Ger.W.), zoals:

- Een medisch onderzoek voor en na de reis eisen;
- Het kind verbieden om het Belgisch grondgebied te verlaten;
- Tijdelijk de weigering van afgifte of de intrekking van het paspoort of het identiteitsdocument van de minderjarige bevelen.

Deze maatregel verbiedt de ouders om samen met de kinderen het land te verlaten. Het reisverbod is dus enkel van toepassing op het kind en beperkt de bewegingsvrijheid van de ouders niet.

Enkel de identiteitsdocumenten van jongeren onder de 15 jaar en de paspoorten van minderjarigen kunnen dus ingetrokken worden (zie KB van 25 maart 2003¹³ dat het verplicht bij zich houden van identiteitsdocumenten van kinderen boven de 15 jaar voorziet). Enkel de afgifte van documenten aan een neutrale instantie is mogelijke (rechter, politie, enz.).

Naast deze dringende en voorlopige maatregelen kunnen nog maatregelen ten gronde worden genomen.

REFERENTIES

1. Wet van 28 november 2000 betreffende de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen, B.S. 17 maart 2001. http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2000112835&table_name=wet
2. Artikel 409, §1. Hij die eender welke vorm van verminking van de genitaliën van een persoon van het vrouwelijk geslacht uitvoert, vergemakkelijkt of bevordert, met of zonder haar toestemming, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie jaar tot vijf jaar. De poging wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar. Met dezelfde straf wordt gestraft hij die aanzet tot eender welke vorm van verminking van de genitaliën van een persoon van het vrouwelijk geslacht of er, direct of indirect, schriftelijk of mondeling reclame voor maakt of doet maken, uitgeeft, verdeelt of verspreidt. (...).

De volledige wetsbepalingen bevinden zich in bijlage > artikelen 409, 458, 458bis van het strafwetboek en de artikelen 10ter, 12, 21 en 21bis van de voorafgaande titel van het wetboek van strafvordering.
3. Toolkit 'Preventie van vrouwelijke genitale verminking' opgesteld door INTACT, GAMS, GS-VGV via de Gezamenlijke Strategie, 2014, online beschikbaar: <http://www.strategiesconcertees-mgf.be/nl/tool/voorstelling-toolkit/>, waar het drieluik gedownload kan worden.
4. Alié M., Les mutilations génitales féminines: de l'incrimination aux poursuites. Etat des lieux en Belgique et regards européens, vzw INTACT, Brussel, 2014, http://www.intact-association.org/images/analyses/Etude%20penale%20INTACT_finale.pdf
5. Artikel 138bis van het Gerechtelijk Wetboek voorziet dat het Openbaar Ministerie in ieder geval kan optreden, ook in burgerlijke zaken, elke keer dat de openbare orde het vereist.
6. Artikel 387bis: 'In alle gevallen, en onverminderd de artikelen 584 en 1280 van het Gerechtelijk Wetboek, kan de familierechtbank in het belang van het kind, op verzoek van beide ouders of van één van hen, dan wel van de procureur des Konings, alle beschikkingen met betrekking tot het ouderlijk gezag opleggen of wijzigen, volgens het bepaalde in de artikelen 1253ter/4 tot 1253ter/6 van het Gerechtelijk Wetboek.'
7. Koninklijk Besluit betreffende de identiteitskaarten, art. 1, B.S., 25 maart 2003, http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2003032531&table_name=wet
8. Janssens C. en Wintgens, K., « La protection des victimes potentielles de mutilations génitales féminines en droit belge et au regard des droits fondamentaux », JDJ nr. 314, 2012. <http://www.strategiesconcertees-mgf.be/wp-content/uploads/Janssens-et-Wintgens-La-protection-des-victimes-potentielles-de-mutilat.pdf>
9. Ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 29 april 2004 inzake hulpverlening aan jongeren, B.S., 1 juni 2004.
10. Zie in dit verband C. Janssen en K. Wintgens, « La protection des victimes potentielles de MGF en droit belge au regard des droits fondamentaux », o.c.
11. Decreet Integrale Jeugdhulp van 12 juli 2013, B.S., 13.09.2013, http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2013071243&table_name=wet
12. Ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 29 april 2004 inzake hulpverlening aan jongeren, B.S., 1 juni 2004, http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2004042943&table_name=wet
13. Koninklijk besluit betreffende de identiteitskaarten, art. 1, B.S., 25 maart 2003, http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2003032531&table_name=wet

Met de steun van

